

Baltagul de Mihail Sadoveanu - Comentariu

Romanul isi are punctul de plecare in balada populara "Miorita" dupa cum a afirmat insusi G. Calinescu, sau probabil in mitul lui Ossiris dupa opinia mai recenta a arheologului Alexandru Paleologu.

Ca roman al transhumantei, "Baltagul" evoca o lume de dimensiuni mioritice cu adanci semnificatii in scara istoriei. "Baltagul" se mentine in zona aceea superioara de mister si de poezie inceputa cu "Hanul Ancutei", astfel coborand ca-n balade si romanul de astazi "Baltagul" pe acel picior de plai intr-un tinut in care timpul se anuleaza prin izolare si singuratate precum in "Baltagul" de se intrudesc prin accentul de epopee legendara care le proiecteaza intr-un grandios trecut. Aceasta lume deschide din mit si legenda caci viata oamenilor pare sa curga pe aceleiasi fagasuri de la inceputul lumii.

Aici oierii se orienteaza dupa anotimpuri si dupa rotirea astrelor. Primavara incepe ducerea turmelor la munte la pasune si toamna are loc intoarcerea la iernatic. Iarna e anotimpul descatuselilor si al petrecerilor. Actiunea romanului se petrece intr-un sat din Muntii Tarcaului numit Magura.

Actiunea romanului e simpla, prezinta viata locuitorilor de la munte cu obiceiurile si traditiile lor.

Vitoria Lipan, sotie de oier din Muntii Tarcaului considerand ca sotul ei Nechifor Lipan, plecat la Dorna sa cumpere si sa vanda oi, nu s-a mai intors si a depasit limitele de timp peste orice asteptari. Vitoria presimte ca s-a intamplat ceva rau si pleaca in cautarea lui impreuna cu fiul ei Gheorghita.

Ea i-a trimis scrisoare fiului ei care era plecat la stana ca acesta sa vina acasa si impreuna hotarasc sa plece in cautarea lui Nechifor. Ei refac cu agerime si spontaneitate intregul itinerar parcurs de Nechifor Lipan. Ajung la Dorna. Aici se intereseaza despre sotul ei si afla ca a plecat cu inca doi tovarasi cu turmele.

De la Dorna merge din han in han pe urmele turmelor. Asemenea unui specialist in criminologie, ea izbuteste sa adune date, sa confrunte intamplarile, identificandu-i pe cei doi criminali: Calistrat Bogza si Ilie Cutui. La un han gaseste cainele lui Nechifor (Lupu), iar acesta ii conduce la locul unde se aflau osemintele acestuia. Ea descopera intr-o rapa dintre Suha si Sabaha osemintele sotului ei, precum si ale calului. Ea stie sa-si faca dreptate singura, fara sa apeleze la autoritati, ii pune pe criminali in deruta, in situatia de a se autodemasca prin intrebarile puse lui Calistrat Bogza, provocandu-i acestuia un adevarat soc psihologic. Ea se comporta cu cinste si demnitate cand il are in fata pe ucigasul sotului ei, ii porunceste lui Gheorghita sa-l loveasca cu baltagul, sa nu-l omoare, ci pentru a asigura linistea celui mort care dupa randuiala isi asteapta razbunarea. Pe ucigasi i-a dat pe mana legii.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Vitoria Lipan e chipul reprezentativ al femeii romane de la munte, pastratoare neabatuta a traditiilor si obiceiurilor pamantului. in drumul ei, ea si fiul ei participa la un botez unde cinsteste copilul datina, participa la o nunta unde cinsteste mirii, iar dupa gasirea sotului mort ea infaptuieste dupa datina inmormantarea acestuia si pomenirea lui. in final hotaraste ca dupa 40 de zile sa se intoarca in acelasi loc sa-i faca praznic sotului ei cu carne de miel de la turma cea noua. Tot atunci hotaraste s-o aduca pe fiica sa Minodora sa cunoasca mormantul tatalui ei, iar apoi se vor intoarce la Magura unde va continua sa munceasca si sa traiasca ca pana atunci. Vitoria Lipan este comparata cu Antigona de Sofocle, care la randul ei era o pastratoare de traditie.

George Calinescu in "Istoria literaturii romane de la origini pana in prezent" in capitolul dedicat lui Sadoveanu vorbeste despre "Baltagul", afirmand ca acesta se aseamana cu un roman politist, numind-o pe Vitoria Lipan un adevarat detectiv fiind considerata un Hamlet feminin.

"Baltagul" este un roman complex in care mitul intersecteaza aspectele monografice ale satului de la munte care traieste sub semnul transhumantei si al legilor nescrise ale traditiei. Romanul este plin de dinamism. Datorita intrigii politienesti si drumul parcurs cu tenacitate si vointa de personajul exponential Vitoria Lipan. Drumul Vitoriei are si un alt scop bine conturat in mintea sa: initierea lui Gheorghita in tainele existentiale si in cele ale pastoriei. Vitoria traieste plenar sentimentul de satisfactie al datoriei implinite. Lui Nechifor i s-a facut dreptate, i s-a facut datina crestineasca a inmormantarii.